

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

Plats och tid	Digitalt kl. 13:15-15:50
Beslutande	Jens Fischer (OR) Tomas Pettersson (S) Boo Westlund (OR) Margot Karlsson (S) Anna-Karin Berglund (C) ersättare för Stellan Andersson (C)
Övriga	Annika Hagberg (OR) Erik Fröjel (S) Richard Björn, kommunchef Louise Sjöholm, samhällsbyggnadschef, kl. 13:15-15:25 Lars Sätterberg, utvecklingschef Tina Bergenbrink, kultur- och bibliotekschef, kl. 13:15-13:40 Ingela Axelsson, sekreterare
Plats och tid för justering	Stadshuset, 2022-12-13
Avser paragrafer	§ 98 - § 107
Sekreterare	Ingela Axelsson
Ordförande	Jens Fischer
Justerande	Tomas Pettersson

Telefon
0563-185 00

Besöksadress
Dalavägen 10

Postadress
683 80 Hagfors

E-post
kommun@hagfors.se

Org.nr
212000-1884

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Nämnd/Styrelse	Kommunledningsutskottet
Sammanträdesdatum	2022-12-13
Datum då anslaget sätts upp	2022-12-14
Datum då anslaget tas ned	2023-01-05
Förvaringsplats för protokollet	Stadshuset

Ingela Axelsson

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

Innehållsförteckning

Ärende	Sida
§ 98 - Information.....	4
§ 99 - INFORMATION: Verksamhets- och budgetuppföljning januari-november 2022.....	5
§ 100 - Konvertering av befattning kokerska till kombinerad tjänst som kokerska/arbetsledare kost.....	6
§ 101 - Beslut om konvertering av vikarietjänster till pooltjänst kokerska.....	7
§ 102 - Utveckling av talan avseende överklagande samt yrkande om prövningstillstånd i mål Ö 7240-22, Östra och Västra Görsjön.....	8
§ 103 - Utveckling av talan avseende överklagande samt yrkande om prövningstillstånd i mål Ö 7081-22, damm Lilla Ullen.....	16
§ 104 - Svar på återremiss - Svar på Medborgarförslag om tillgänglighetsanpassning Värmullsåsens topp.....	23
§ 105 - Svar på återremiss - Svar på Medborgarförslag - önskemål om offentlig toalett vid busstationen, Hagfors.....	25
§ 106 - Anmälningsärenden kommunledningsutskottet 2022-12-13.....	28
§ 107 - Information.....	31

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

Dnr

§ 98 - Information

Kultur- och bibliotekschef Tina Bergenbrink uppdaterade kommunledningsutskottet om järnvägmuseet.

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

Dnr

§ 99 - INFORMATION: Verksamhets- och budgetuppföljning januari-november 2022

Kommunchef Richard Björn informerade om kommunledningsavdelningens ekonomi januari-november 2022. Samhällsbyggnadschef Louise Sjöholm gjorde detsamma om samhällsbyggnadsavdelningen för samma period. Prognosen för 2022 ligger preliminärt på 5,5–6,0 Mkr plus.

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

Dnr KS/2022:564

§ 100 - Konvertering av befattning kokerska till kombinerad tjänst som kokerska/arbetsledare kost

Serviceenheten består av två enheter, Lokalvård samt Kost. För lokalvårdsenheten finns det sedan flera år en arbetsledare. Kostverksamheten hanteras av verksamhetschef som har en kombinerad roll som verksamhetschef och arbetsledare för samtliga arbetsgrupper inom kostenheten.

Över tid har kraven på verksamheten förändrats och det är en stor andel administrativt arbete med dokumentation, rapportering och uppföljningar. Vidare har verksamheten en hög personalomsättning vilket innebär att verksamhetschef ofta får prioritera bort andra uppgifter för att hinna med behoven för kostenheten. För att komma tillrätta med arbetsbelastningen som den kombinerade chefstjänsten innebär och samtidigt skapa förutsättningar för kortare beslutsvägar och ett nära ledarskap föreslås att en befattningshavare som idag arbetar som kokerska inom Älvstrandens tillagningskök konverteras till en kombinerad tjänst som Kokerska och Arbetsledare kost. Medarbetaren har idag fått ett ökat förtroende och arbetar en del med planering och administration som behövs för att underlätta arbetet i köket.

Förändringen föreslås genomföras från och med 2023-01-01.

MBL-information och MBL-förhandling enligt § 11 har genomförts 2022-11-15. Facklig part har inget att erinra.

Den föreslagna konverteringen innebär inte några merkostnader för verksamheten utan kan hanteras inom befintlig ram.

Handlingar i ärendet

Samhällsbyggnadschefens tjänsteskrivelse 2022-12-06
Protokoll - MBL förhandling

Beslut

Kommunledningsutskottet beslutar att godkänna föreslagen konvertering av befattning kokerska till kombinerad befattning Kokerska/Arbetsledare kost.

Beslutet skickas till:

Samhällsbyggnadschef Louise Sjöholm
Biträdande samhällsbyggnadschef Emil Florell
Verksamhetschef Marie-Louise Karlsson
Kommunal
Personalenheten

Telefon
0563-185 00

Besöksadress
Dalavägen 10

Postadress
683 80 Hagfors

E-post
kommun@hagfors.se

Org.nr
212000-1884

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

Dnr KS/2022:565

§ 101 - Beslut om konvertering av vikarietjänster till pooltjänst kokerska

Bakgrund och syfte

Serviceenheten har under en längre period haft problem med rekrytering av relevant kompetens och det har också varit problematiskt att rekrytera vikarier. Framförallt har bristen på kokerskor varit påtaglig.

För att kunna rekrytera personal till tjänster som vikarie så behöver timanställningar göras om till pooltjänster med månadslön så att det ger en tryggare anställning.

Personal som kommer att inneha dessa tjänster ska då kunna jobba i serviceenhetens alla kök i kommunen vid ordinarie personals frånvaro.

Förändringen innebär inte någon förändring av verksamhetens ram, personalbudget för timvikarier omvandlas till pooltjänster.

Ärendet har kommunicerats med fackliga företrädare.

Handlingar i ärendet

Samhällsbyggnadschefens tjänsteskrivelse 2022-12-06

Beslut

Kommunledningsutskottet godkänner avdelningens förslag om att konvertera 2,0 timvikarie tjänster till 2,0 pooltjänster Kokerska med månadslön.

Beslutet skickas till:

Samhällsbyggnadschef Louise Sjöholm

Biträdande Samhällsbyggnadschef, Emil Florell

Verksamhetschef Marie-Louise Karlsson

Personalenheten

Kommunal

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

Dnr KS/2020:335

§ 102 - Utveckling av talan avseende överklagande samt yrkande om prövningstillstånd i mål Ö 7240-22, Östra och Västra Görsjön

Precisering av yrkanden

Hagfors kommun yrkar att Högsta domstolen ska meddela prövningstillstånd i målet.

Om så blir fallet yrkar Hagfors kommun att Högsta domstolen ska återförvisa målet till Mark- och miljööverdomstolen för fortsatt handläggning.

Grund för yrkanden

Grund för såväl yrkandet om prövningstillstånd som i sak består i att det föreligger omständigheter i aktuellt mål som kan ge ledning för hur domstolarna ska bedöma liknande fall, s.k. prejudikatskäl.

Sakomständigheter

Den nu uppkomna situationen i målet som gäller aktuella dammar menar Hagfors kommun är ett praktiskt exempel på en frågeställning som lagstiftaren överlag har ägnat väldigt lite uppmärksamhet under de senaste åren och det är frågan om utrivning av dammar. Den primära regeln för utrivning av en dammanläggning är 11 kap. 19 § Miljöbalken och den utgörs av en kortare reglering som i grunden enbart säger att vill dammägaren riva ut sin damm så ska domstolen meddela tillstånd för detta. Domstolens prövning blir alltså inskränkt till att enbart handla om hur dammen ska rivas ut, inte om den ska göra det. Endast i fall som regleras i 11 kap. 20 § kan annan utgång tänkas komma i fråga och det handlar då om fall där någon annan kan visa att den behöver dammen och kan överta ansvaret för den. Och så har reglerna sett ut sedan lång tid tillbaka, exempelvis såg regeln i 1984 års vattenlag (NVL) i princip identisk ut. Det är således i mångt och mycket så att möjligheterna att med gällande regler påverka om en damm ska rivas ut eller inte i praktiken är i det närmaste obefintliga, vill dammägaren riva ut så kommer det att ske. Hagfors kommun påstår inte heller i det nu aktuella målet att något annat skulle gälla, önskar Fortum riva ut aktuella dammar så står det bolaget fritt att göra på det sättet.

Hagfors kommun kan dock konstatera att den aktuella regeln för utrivning och utrivning som företeelse överlag regleras idag i enlighet med ett synsätt som stämmer väl överens med äldre tiders vattenrättsliga regler

Telefon
0563-185 00

Besöksadress
Dalavägen 10

Postadress
683 80 Hagfors

E-post
kommun@hagfors.se

Org.nr
212000-1884

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

men som stämmer desto sämre med de förutsättningar som råder idag. Utrivningar som företeelse var både under äldre- och nya vattenlagens tid ovanliga företeelser där antalet fall per år kunde räknas på ena handens fingrar. Och det rörde sig då oftast om äldre anläggningar som tjänat ut sitt syfte eller raserade anläggningar. Kort och gott, något av en marginalföreteelse i äldre tider.

Detta har dock i och med det ändrade fokus som har skett inom vattenrätten och som kan sägas inledas i slutet av 1990-talet och som efter Miljöbalkens införande har kraftigt accelererat lett till ett läge där dammar överlag har gått från att ses som en samhällsviktig verksamhet till att vara ett miljöproblem. Orsakerna till detta är flera och berör centrala frågeställningar inom vattenrätten men den kanske mest avgörande förändringen som skett sedan reglerna om utrivning skapades är den svenska implementeringen av det s.k. Ramvattendirektivet och införandet av miljö kvalitetsnormer för vatten (MKN). Fokus har således skiftat markant kring hur man ser på de svenska vattendragen och vad en damm ger upphov till för påverkan. Detta har i sin tur lett till att vi idag ser ett stort antal rättprocesser som rör utrivning av dammar och som kommer att avgöras de närmaste åren. Och till detta kommer också omprövningarna av den svenska vattenkraften inom ramen för den s.k. nationella planen som ytterligare driver på utrivningar av anläggningar som bedöms inte längre behövas. Så kort sagt, dagens och framtidens läge är att det kommer att vara en synnerligen vanlig typ av process att riva ut dammar.

Och i och med detta så hamnar enligt Hagfors kommun frågeställningarna vid utrivning av dammar i ett helt annat ljus. Det har rivits ut dammar förr i Hagfors kommun och det har sällan varit ett problem eftersom det har rört sig om mindre dammar och enskilda fall. Där har också funnits en strävan om samsyn och delaktighet, som lett till kloka och accepterade beslut. Men det som nu kommer att ske, om inget radikalt ändras i lagstiftningen på området, en formlig flod av utrivningar av dammar i Hagfors kommun. Med tanke på den historik som finns i kommunen i form av omfattande dämning i princip alla vattendrag som finns i Hagfors så har kommunen idag en mycket hög andel dammar. Bolaget Uddeholm startade sin verksamhet i kommunen redan på 1600-talet, och i takt med företagets expansion genom åren så krävdes mer och mer kraft vilket påverkade dämningens behovet. Till detta kommer all annan verksamhet som bedrevs i kommunen, liksom i stora delar av Bergslagen såsom hyttor, smedjor, sågverk och kvarnar och framförallt flottning. Detta ger den höga andelen dammar som finns i kommunen och om ett läge skulle uppstå där en stor andel av dessa dammar rivs ut så kommer det få enorma konsekvenser för

Telefon
0563-185 00

Besöksadress
Dalavägen 10

Postadress
683 80 Hagfors

E-post
kommun@hagfors.se

Org.nr
212000-1884

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

hela kommunen i allmänhet men framförallt för Hagfors som samhälle då staden är belägen längst ned i ett sjö- och älvsystem som har potential att vid ett höglöde medföra kraftiga översvämningar. Och omvänt försvinner all den buffrande effekt som dammarna har och som minskar påverkan vid torka.

Det som pågår i kommunen, liksom på många andra platser i landet, är således åtgärder som kan få stora samhällsliga konsekvenser. Risker för samhällstörande effekter i form av torka och översvämningar, påverkan på fornminnen och boendemiljöer. Till detta kommer även frågor som gäller möjligheter till ersättning för drabbade fastighetsägare, det sistnämnda är även en fråga i nu aktuella dammar. Kommunen står således inför en form av påverkan som man inte råder över men som uppenbart drabbar såväl kommunen som dess medborgare. Men någon egentlig möjlighet att påverka detta eller ens komma med förslag på möjliga andra lösningar finns inte eftersom aktuell regel anger att tillstånd ska medges för utrivning. Och detta ger således ett djupt otillfredsställande utgångsläge där kommunen i grunden är helt maktlös inför aktuell utrivning men man blir istället helt sittande med att hantera konsekvenserna av utrivningen. Och praxis får under de senaste åren ha ansetts utvecklats på detta sätt, att bedömningen av påverkan vid dammutrivning ska göras lokalt och inte i ett större perspektiv.

Brister i domstolens bedömning och i underlag

För ser man till förutsättningarna i detta ärende så menar kommunen att det under samrådsprocessen är tydligt att påverkan är klart mera omfattande än vad dammägaren har bedömt. Berörda fastighetsägare och även Hagfors kommun har påpekat att en utrivning påverkar viktiga frågor såsom påverkan på människor, fastigheter och fauna. Detta tar sig uttryck i att nedströms Västra och Östra Görnsjön finns naturreservatet Mana-Örbäcken med känsliga bestånd av bäcköring och flodpärlmussla, som kan hotas om bäcken vid låg vattenföring torkar ut. En lösning med en överfallsdamm och minimiflöde skulle få positiv effekt i naturreservatet. Samtidigt finns det flera regleringsdammarna i vattensystemet nedströms Västra och Östra Görnsjön, som effektivt hindrar vandrande fisk från att utnyttja den effekt av fria vandringsvägar som en utrivning av de nu aktuella dammarna kan ge. Åtgärden att riva ut de aktuella dammarna innebär därför inte att målet god ekologisk status nås. Åtgärden kommer enbart öka vandringsmöjligheterna för fisk och andra vattenlevande organismer i en begränsad del av vattensystemet, men samtidigt minskar volymen vatten och livsmiljöer för sjölevande fiskar och vattenorganismer i de idag uppdämda sjöarna Västra och Östra Görnsjön.

Telefon
0563-185 00

Besöksadress
Dalavägen 10

Postadress
683 80 Hagfors

E-post
kommun@hagfors.se

Org.nr
212000-1884

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

Därför är det av vikt att i varje beslut om en utrivning av regleringsdamm för vattenkraft, också väga in åtgärdens påverkan på samhället på lokal, regional och nationell nivå. Att förstå och bedöma hur varje damm som ingår som en del i ett sammanflätat system av regleringsdammar tillsammans och enskilt påverkar människor i ett vidare begrepp. Här hävdar Hagfors kommun att i stort sett allt vatten i kommunen är eller har varit reglerat och att effekterna av det under lång tid präglat både människor, kringliggande fastigheter och samhällen. Det gäller såväl i Hagfors kommun som i andra kommuner i Klarälvens lopp mot Vänern och vidare mot Göteborg och Västerhavet. Västra och Östra Görsjön är i det perspektivet att anse som del av ett kraftigt modifierat vatten, som en pusselbit i ett stort och samhällspåverkande pussel.

Vad Hagfors kommun främst vill lyfta är för samhället tydliga risker med utrivning av dammen i Västra och Östra Görsjön. Enskilt är vattenverksamhetens påverkan på samhället begränsad, men en utrivning påverkar direkt räddningstjänstens möjligheter att vid större bränder hämta släckvatten i Västra Görsjön. Tillsammans med andra dammar som också är föremål för beslut om utrivning kan kommunen stå inför en negativ kaskadeffekt med stor påverkan på i första hand Hagfors tätort, men också andra samhällen i vattensystemet där Karlstad har ett utsatt läge beläget i Klarälvens utlopp i Vänern. Här bör en fördjupad konsekvensanalys i form av en utökad och övergripande MKB se till planerade dammutrivningars gemensamma påverkan. SMHI och MSB bör få uppdraget att i nya beräkningsmodeller beskriva riskerna med ökade nederbörds mängder. Hagfors kommun oroas över det faktum att möjligheten att bromsa vattenmassor vid stora flöden försvinner, och i ett förändrat klimat kan vi räkna med kraftiga skyfall och kraftigt ökade flöden där bedömningen i ett femtioårsperspektiv är oralistiskt och direkt missvisande. Ny kunskap och ett hundraårsperspektiv är den lägsta nivå som ska ligga till grund för riskbedömning. Hagfors tätort liksom många andra samhällen och fastigheter i Hagfors kommun är byggda efter att vattendragen reglerats, där dammarnas bromsande funktion har varit en förutsättning för adekvata sårbarhetsanalyser. Det innebär att en ny situation med fritt strömmande vatten i oreglerade vattensystem ofrånkomligt leder till helt nya riskbedömningar med förväntade översvämningar och risk för skador på samhällsviktiga funktioner.

Det enda som kommunen i praktiken kan göra, och som sker i dessa typer av ärenden, är att i samråd kopplade till MKN och Vattenmyndighetens arbete med detta, peka på problematiken med att ett stort antal dammar och

Telefon
0563-185 00

Besöksadress
Dalavägen 10

Postadress
683 80 Hagfors

E-post
kommun@hagfors.se

Org.nr
212000-1884

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

vattenmagasin i kommun kommer att rivas ut. Och att dessa tillsammans måste anses vara ett kraftigt modifierat vatten, KMV, där andra och lägre ställda kvalitetsnormer kan accepteras. Att betrakta varje damm som en isolerad juridisk fråga utan koppling till vattensystemens samfällda påverkan kan bli förödande för enskilda människor och samhällen och det är detta som enligt kommunen håller på att ske i Hagfors kommun. Vattenförvaltningen har lett till ett läge där dammägaren känner sig tvingad att riva ut dammen och när detta sker så sker det helt utan att man kan beakta konsekvenserna i ett större perspektiv. Hagfors kommun ser därför med stor oro på en uppkommen situation där ett stort antal dammar i kommunen under de närmaste åren kan bli föremål för utrivning. Kommunen har därför tidigare överklagat vattenmyndigheternas förslag till åtgärdsprogram för vattendirektivet, för att Hagfors kommun bland annat anser att åtgärderna inte i tillräckligt hög grad tar hänsyn till lokal förankring, lokal kunskap, lokal genomförandekraft och acceptans. Ytterligare synpunkter är att åtgärdsprogrammet inte tagit hänsyn till avvägningar mot andra samhällsintressen eller använt de undantagsmöjligheter som finns.

Utöver vad som nu angetts så anser Hagfors kommun att frågan om dammar och utrivningen av dessa samt hur sådana åtgärder förhåller sig till kulturmiljölagen och begreppet fornminne är oklart och behöver klargöras i praxis. Länsstyrelsen i Värmland har i liknande ärenden öppnat för en tolkning, där vattenverksamhet som varaktigt har upphört att användas för den eller de verksamheter för vilka den från början var avsedd kan betraktas som en fornlämning. Enligt Riksantikvarieämbetets vägledning för tillämpning av fornlämningsbegreppet enligt kulturmiljölagen gällande dammar är övergivningsrekvisitet uppfyllt om lämningen varaktigt har upphört för den eller de verksamheter för vilka den från början varit avsedd för.

Eftersom kulturmiljölagen är parallell lagstiftning till Miljöbalken så medför det att en damm kan anses ha höga kulturmiljövärden men att detta inte kommer fram i själva prövningen enligt kulturmiljölagen. Detta trots att sistnämnda lag i praktiken innebär att det finns ett faktiskt alternativ till utrivning. I detta fall skulle det exempelvis kunna ta sig uttryck i att dammarna vid Västra och Östra Görsjön ses som en fornlämning och det skulle då kunna leda till att den bästa lösningen är att i tillståndet reglera att utrivningen av dammen ska genomföras som en stensatt och sektionerad överfallsdamm med fritt strömmande vatten och bibehållen vattenyta i Västra och Östra Görsjön. En sådan lösning skulle enligt kommunens bedömning accepteras av såväl kommunen som berörda fastighetsägare

Telefon
0563-185 00

Besöksadress
Dalavägen 10

Postadress
683 80 Hagfors

E-post
kommun@hagfors.se

Org.nr
212000-1884

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

och andra sakägare, och den skulle ge möjlighet till minimiflöde till bäcken i nedströms liggande naturreservatet Mana-Örbäcken, samtidigt som kulturmiljöintresset bejakas fullt ut.

Sammantagen bedömning

Väger man ihop vad som angetts ovan så anser Hagfors kommun att dagens regler borde kunna tolkas till viss del annorlunda och på så sätt skulle man kunna adressera de frågeställningar som har angetts ovan. Ser man till kommentaren till 11 kap. 19 § MB så anges endast att vad som gäller vid en utrivning är att domstolen ska beakta mål- och hänsynsreglerna i MB samt att skyddsvillkor och återställningsåtgärder kan komma ifråga. Exakt vad detta medför i praktiken anges inte och det är i grunden inte tydligt hur lagstiftaren har avsett att det ska tolkas men viss ledning borde kunna dras från kommentaren till NVL (Strömberg, Vattenlagen med kommentar, sid. 260) som anger att vid prövningen av en talan om utrivning så ska domstolen inrikta sig på frågor om sätter och ordningen för utrivningen för att skador och olägenheter ska förhindras eller minskas. Vilka intressen som detta träffar är inte klarlagt enligt Hagfors kommun, det går att tolka men praxis har hittills inte medfört att man kan säga att exempelvis en kommuns intressen inte påverkas på sätt som kommunen påstår i detta fall.

Om man har vad som nu angetts som utgångspunkter för bedömningen i sak så samt adderar de brister som Hagfors kommun anser föreligger kring hur frågeställningarna i ärendet ska hanteras så menar kommunen att det nu aktuella ärendet utgör ett tydligt exempel på problematiken som finns vid dammutrivningar. Hagfors kommun anser att Mark- och miljödomstolen, och senare Mark- och miljööverdomstolen, inte i tillräcklig grad har beaktat de övergripande konsekvenser som utrivning av dammar innebär lokalt och regionalt. Utrivningen leder till omfattande negativ påverkan på intressen som inte berörs eller kommer till tals i det aktuella målet. Och inte heller hur frågan om kulturmiljön påverkas har vägts in på ett korrekt sätt. Domstolen har inskränkt sin prövning till att enbart omfatta hur en utrivning av dammar ska genomföras och att bedömningen av detta görs utifrån ett mycket lokalt perspektiv. Men i och med att inte bedömningen sker på en mera övergripande nivå, vilket alltså kommunen anser borde vara möjligt enligt gällande rätt, så uppstår en brist i Mark- och miljödomstolens dom eftersom domstolen inte på ett tillräckligt väl sätt men också att bedöma effekter och risker till följd av åtgärderna. Att ensidigt se till konsekvenserna av åtgärder i enskilda dammar utan att ta hänsyn till åtgärdernas samlade påverkan på hela vattensystem kan få ödesdigra konsekvenser för människor, fastigheter,

Telefon
0563-185 00

Besöksadress
Dalavägen 10

Postadress
683 80 Hagfors

E-post
kommun@hagfors.se

Org.nr
212000-1884

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

samhällsnyttiga funktioner och även säkerheten för människor och samhällen i tidigare reglerade vattensystem.

För det som rent faktiskt sker är att det finns bevis för en negativ påverkan på allmänna och enskilda intressen vilket i en normal prövning enligt Miljöbalkens regler alltid medför konsekvenser i form av villkor eller andra åtaganden. Eller att en talan kan komma att avslås eftersom påverkan bedöms för stor. Inom all övrig utveckling inom miljörättens område så går man mer och mer emot att en prövning ska omfatta all form av påverkan och att det inte är möjligt för en sökande att begränsa påverkanskretsen till området just vid aktuell anläggning. Men av någon anledning, som i grunden är ytterst oklar då det inte anges något om detta i förarbeten eller kommentar till lagrummet, så väljer domstolarna alltid idag att vid utrivningar av en damm ha ett extremt lokalt perspektiv. Hur detta går att motivera med tanke på bl.a. reglerna i 2 kap. Miljöbalken är för Hagfors kommun svårt att få ihop, det finns ingen egentlig grund för denna rättsutveckling. Enda skälet till det hela är att vid just utrivningar så lever det äldre synsättet inom vattenrätten kvar, där man tidigare enbart såg till prövningen på aktuell plats och inte i ett större perspektiv, och detta kan då förklaras med att utrivningar historiskt har varit relativt få till antalet. Men när nu alla andra prövningar av vattenverksamheter går åt motsatt håll där en prövning inte går att hålla på lokalnivå utan att man måste se påverkan i ett större perspektiv så verkar det synnerligen svårsmält varför inte detta även ska gälla utrivningar.

Och detta menar kommunen är kärnan i aktuell fråga, att praxis vid utrivningar har en felaktig utgångspunkt i bedömningen som måste kunna adresseras på ett klart bättre sätt än vad som sker idag. Ett klagande kring aktuella frågor har en enormt stor betydelse för ett stort antal anläggningar, kommuner och överlag hela landet. Därmed finns ett synnerligen stort behov av ett prövningstillstånd och ett avgörande i sakfrågan.

Bevisning

Ingen bevisning åberopas i målet.

Fullmakt

Fullmakt bifogas med denna skrift.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens ordförandes tjänsteskrivelse 2022-12-12.

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

Beslut

Kommunledningsutskottet godkänner ovanstående skrivning och översänder beslutet till Högsta domstolen.

Beslutet skickas till:

Högsta domstolen hogsta.domstolen.enhet2@dom.se

Jens Fischer jens.fischer@hagfors.se

Boo Westlund boo.westlund@hagfors.se

Ingela Axelsson ingela.axelsson@hagfors.se

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

Dnr KS/2020:351

§ 103 - Utveckling av talan avseende överklagande samt yrkande om prövningstillstånd i mål Ö 7081-22, damm Lilla Ullen

Precisering av yrkanden

Hagfors kommun yrkar att Högsta domstolen ska meddela prövningstillstånd i målet. Om så blir fallet yrkar Hagfors kommun att Högsta domstolen ska återförvisa målet till Mark- och miljööverdomstolen för fortsatt handläggning.

Grund för yrkanden

Grund för såväl yrkandet om prövningstillstånd som i sak består i att det föreligger omständigheter i aktuellt mål som kan ge ledning för hur domstolarna ska bedöma liknande fall, s.k. prejudikatskäl.

Sakomständigheter

Den nu uppkomna situationen i målet som gäller aktuell damm menar Hagfors kommun är ett praktiskt exempel på en frågeställning som lagstiftaren överlag har ägnat väldigt lite uppmärksamhet under de senaste åren, och det är frågan om utrivning av dammar. Den primära regeln för utrivning av en dammanläggning är 11 kap. 19 § Miljöbalken och den utgörs av en kortare reglering som i grunden enbart säger att vill dammägaren riva ut sin damm så ska domstolen meddela tillstånd för detta. Domstolens prövning blir alltså inskränkt till att enbart handla om hur dammen ska rivs ut, inte om den ska göra det. Endast i fall som regleras i 11 kap. 20 § kan annan utgång tänkas komma i fråga och det handlar då om fall där någon annan kan visa att den behöver dammen och kan överta ansvaret för den. Och så har reglerna sett ut sedan lång tid tillbaka, exempelvis såg regeln i 1984 års vattenlag (NVL) i princip identisk ut. Det är således i mångt och mycket så att möjligheterna att med gällande regler påverka om en damm ska rivs ut eller inte i praktiken är i det närmaste obefintliga, vill dammägaren riva ut så kommer det att ske. Hagfors kommun påstår inte heller i det nu aktuella målet att något annat skulle gälla, önskar Fortum riva ut aktuella dammar så står det bolaget fritt att göra på det sättet.

Hagfors kommun kan dock konstatera att den aktuella regeln för utrivning och utrivning som företeelse överlag regleras idag i enlighet med ett synsätt som stämmer väl överens med äldre tiders vattenrättsliga regler, men som stämmer desto sämre med de förutsättningar som råder idag. Utrivningar som företeelse var både under äldre- och nya vattenlagens tid ovanliga företeelser där antalet fall per år kunde räknas på ena handens fingrar. Och det rörde sig då oftast om äldre anläggningar som tjänat ut sitt syfte eller raserade anläggningar. Kort och gott, något av en marginalföreteelse i äldre tider.

Telefon
0563-185 00

Besöksadress
Dalavägen 10

Postadress
683 80 Hagfors

E-post
kommun@hagfors.se

Org.nr
212000-1884

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

Detta har dock i och med det ändrade fokus som har skett inom vattenrätten, och som kan sägas inledas i slutet av 1990-talet, som efter Miljöbalkens införande har kraftigt accelererat och lett till ett läge där dammar överlag har gått från att ses som en samhällsviktig verksamhet till att vara ett miljöproblem. Orsakerna till detta är flera och berör centrala frågeställningar inom vattenrätten men den kanske mest avgörande förändringen som skett sedan reglerna om utrivning skapades är den svenska implementeringen av det s.k. Ramvattendirektivet och införandet av miljö kvalitetsnormer för vatten (MKN). Fokus har således skiftat markant kring hur man ser på de svenska vattendragen och vad en damm ger upphov till för påverkan. Detta har i sin tur lett till att vi idag ser ett stort antal rättprocesser som rör utrivning av dammar och som kommer att avgöras de närmaste åren. Och till detta kommer också omprövningarna av den svenska vattenkraften inom ramen för den s.k. nationella planen som ytterligare driver på utrivningar av anläggningar som bedöms inte längre behövas. Så kort sagt, dagens och framtidens läge är att det kommer att vara en synnerligen vanlig typ av process att riva ut dammar.

Och i och med detta så hamnar enligt Hagfors kommuns frågeställningarna vid utrivning av dammar i ett helt annat ljus. Det har rivits ut dammar förr i Hagfors kommun och det har sällan varit ett problem eftersom det har rört sig om mindre dammar och enskilda fall. Där har också funnits en strävan om samsyn och delaktighet, som lett till kloka och accepterade beslut. Men det som nu kommer att ske, om inget radikalt ändras i lagstiftningen på området, en formlig flod av utrivningar av dammar i Hagfors kommun. Med tanke på den historik som finns i kommunen i form av omfattande dämning av i princip alla vattendrag som finns i Hagfors, så har kommunen idag en mycket hög andel dammar. Bolaget Uddeholm startade sin verksamhet i kommunen redan på 1600-talet, och i takt med företagets expansion genom åren så krävdes mer och mer kraft vilket påverkade dämmningsbehovet. Till detta kommer all annan verksamhet som bedrevs i kommunen, liksom i stora delar av Bergslagen såsom hyttor, smedjor, såg och kvarnar och framförallt flottning. Detta ger den höga andelen dammar som finns i kommunen och om ett läge skulle uppstå där en stor andel av dessa dammar rivs ut så kommer det få enorma konsekvenser för hela kommunen i allmänhet men framförallt för Hagfors som samhälle, då staden är belägen längst ned i ett sjö- och älvsystem som har potential att vid ett högflöde medföra kraftiga översvämningar. Och omvänt försvinner all den buffrande effekt som dammarna har och som minskar påverkan vid torka.

Det som pågår i kommunen, liksom på många andra platser i landet, är således åtgärder som kan få stora samhällsliga konsekvenser. Risker för samhällstörande effekter i form av torra och översvämningar, påverkan på fornminnen och boendemiljöer. Till detta kommer även frågor som gäller möjligheter till ersättning för drabbade fastighetsägare, det sistnämnda är även en fråga i nu

Telefon
0563-185 00

Besöksadress
Dalavägen 10

Postadress
683 80 Hagfors

E-post
kommun@hagfors.se

Org.nr
212000-1884

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

aktuella dammar. Kommunen står således inför en form av påverkan som man inte råder över men som uppenbart drabbar såväl kommunen som dess medborgare. Men någon egentlig möjlighet att påverka detta eller ens komma med förslag på möjliga andra lösningar finns inte eftersom aktuell regel anger att tillstånd ska medges för utrivning. Och detta ger således ett djupt otillfredsställande utgångsläge där kommunen i grunden är helt maktlös inför aktuell utrivning. Hagfors kommun blir istället sittande med att hantera konsekvenserna av utrivningen. Praxis får under de senaste åren ha ansetts utvecklats på detta sätt, att bedömningen av påverkan vid dammutrivning ska göras lokalt och inte i ett större perspektiv.

Brister i domstolens bedömning och i underlag

För ser man till förutsättningarna i detta ärende så kan konstateras att den planerade utrivningen kommer att bedrivas inom inre skyddszon för Hagfors kommuns huvudråvattentäkt i Stora Ullen, där vatten hämtas till befolkningen i Hagfors och Munkfors kommuner, samt del av Forshaga kommun. I överklagad dom anger villkoren för utrivning att denna får ske utan att andra krav ställs på företaget än att under pågående rivning kontrollera sedan tidigare identifierade föroreningar i marken. Domen reglerar enbart att företaget, av säkerhetsskäl, och i synnerhet med beaktande av att arbetet bedrivs inom den inre skyddszone för vattentäkten i Stora Ullen, ska kontrollera föroreningar i de schaktmassor som berörs av arbetet innan utrivningsarbetet inleds. Området vid den tidigare Ullshyttan vid Lilla Ullens utlopp finns upptaget i Länsstyrelsens förteckning över potentiellt förorenade områden som "Järn-, stål och manufaktur". Objektet har Riskklass 2, vilket innebär stor risk.

Det potentiellt förorenade området är inte närmare avgränsat och Hagfors kommun anser att riskerna för utlakning av farliga ämnen måste kontrolleras och definieras innan rivning av dammen påbörjas. Enligt kommunstyrelsen i Hagfors kommuns mening ska därför en detaljerad undersökning genomföras innan tillstånd och villkor för en utrivning ges. Det är av yttersta vikt att en sådan utredning beaktar alla risker som kan uppstå för nedströms liggande Stora Ullen och kommunens vattentäkt. En utlakning av miljöfarliga substanser, i schaktmassor och uppslammade bottensediment i samband med utrivning av dammen kan få omfattande påverkan på kommunernas dricksvatten och på det sättet irreversibel samhällspåverkan.

Därför är det av vikt att i varje beslut om en utrivning av regleringsdamm också väga in åtgärdens påverkan på samhället på lokal, regional och nationell nivå. Att förstå och bedöma hur varje damm som ingår som en del i ett sammanflätat system av regleringsdammar tillsammans och enskilt påverkar människor i ett vidare begrepp. Här hävdar Hagfors kommun att i stort sett allt vatten i kommunen är eller har varit reglerat och att effekterna av det under lång tid

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

präglat både människor, kringliggande fastigheter och samhällen. Det gäller såväl i Hagfors kommun som i andra kommuner i Klarälvens lopp mot Vänern och vidare mot Göteborg och Västerhavet. Lilla Ullen är i det perspektivet att anse som del av ett kraftigt modifierat vatten, som en pusselbit i ett stort och samhällspåverkande pussel.

En utrivning av dammen vid Lilla Ullen kan även få en negativ påverkan på de unika stammarna av storröding och öring i Stora Ullen, då Ullshytteälven som binder samman sjöarna är mycket viktigt för fiskens reproduktion. Även dammen vid Stora Ullen är aktuell för en utrivning och i det fallet har länsstyrelsen krävt en stor miljökonsekvensbeskrivning av hänsyn till sjöns unika fiskbestånd och status som råvattentäkt. Hagfors kommun anser att en stor MKB även ska omfatta Lilla Ullen, som en del i vattensystemet och arternas fortplantningsområden. Hagfors kommun ser det som av mycket stor vikt att en utrivning inte påverkar vare sig kommunens råvattentäkt eller de unika fiskstammarna i Stora Ullen.

Vad Hagfors kommun främst vill lyfta är för samhället tydliga risker med utrivning av dammen i Lilla Ullen. Tillsammans med andra dammar som också är föremål för beslut om utrivning kan kommunen stå inför en negativ kaskadeffekt med stor påverkan på i första hand Hagfors tätort, men också andra samhällen i vattensystemet där Karlstad har ett utsatt läge beläget i Klarälvens utlopp i Vänern. Här bör en fördjupad konsekvensanalys i form av en utökad och övergripande MKB se till planerade dammutrivningars gemensamma påverkan.

SMHI och MSB bör få uppdraget att i nya beräkningsmodeller beskriva riskerna med ökade nederbördsmängder. Hagfors kommun oroas över det faktum att möjligheten att bromsa vattenmassor vid stora flöden försvinner, och i ett förändrat klimat kan vi räkna med kraftiga skyfall och kraftigt ökade flöden där bedömningen i ett femtioårsperspektiv är orealistiskt och direkt missvisande. Ny kunskap och ett hundraårsperspektiv är den lägsta nivå ska ligga till grund för riskbedömning. Hagfors tätort liksom många andra samhällen och fastigheter i Hagfors kommun är byggda efter att vattendragen reglerats, där dammarnas bromsande funktion har varit en förutsättning för adekvata sårbarhetsanalyser. Det innebär att en ny situation med fritt strömmande vatten i oreglerade vattensystem ofrånkomligt leder till helt nya riskbedömningar med förväntade översvämningar och risk för skador på samhällsviktiga funktioner.

Det enda som kommunen i praktiken kan göra, och som sker i dessa typer av ärenden, är att i samråd kopplade till MKN och Vattenmyndighetens arbete med detta, peka på problematiken med att ett stort antal dammar och vattenmagasin i kommun kommer att rivs ut. Och att dessa tillsammans måste anses vara ett kraftigt modifierat vatten, KMV, där andra och lägre ställda kvalitetsnormer kan accepteras. Att betrakta varje damm som en isolerad juridisk fråga utan koppling till vattensystemens samfälliga påverkan kan bli förödande för enskilda människor

Telefon
0563-185 00

Besöksadress
Dalavägen 10

Postadress
683 80 Hagfors

E-post
kommun@hagfors.se

Org.nr
212000-1884

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

och samhällen och det är detta som enligt kommunen håller på att ske i Hagfors kommun. Vattenförvaltningen har lett till ett läge där dammägaren känner sig tvingad att riva ut dammen och när detta sker så sker det helt utan att man kan beakta konsekvenserna i ett större perspektiv. Hagfors kommun ser därför med stor oro på en uppkommen situation där ett stort antal dammar i kommunen under de närmaste åren kan bli föremål för utrivning.

Kommunen har därför tidigare överklagat vattenmyndigheternas förslag till åtgärdsprogram för vattendirektivet, för att Hagfors kommun bland annat anser att åtgärderna inte i tillräckligt hög grad tar hänsyn till lokal förankring, lokal kunskap, lokal genomförandekraft och acceptans. Ytterligare synpunkter är att åtgärdsprogrammet inte tagit hänsyn till avvägningar mot andra samhällsintressen eller använt de undantagsmöjligheter som finns.

Utöver vad som nu angetts så anser Hagfors kommun att frågan om dammar och utrivningen av dessa samt hur sådana åtgärder förhåller sig till kulturmiljölagen och begreppet fornminne är oklart och behöver klargöras i praxis. Länsstyrelsen i Värmland har i liknande ärenden öppnat för en tolkning, där vattenverksamhet som varaktigt har upphört att användas för den eller de verksamheter för vilka den från början var avsedd kan betraktas som en fornlämning.

Enligt Riksantikvarieämbetets vägledning för tillämpning av fornlämningsbegreppet enligt kulturmiljölagen gällande dammar är övergivningsrekvisitet uppfyllt om lämningen varaktigt har upphört för den eller de verksamheter för vilka den från början varit avsedd för.

Eftersom kulturmiljölagen är parallell lagstiftning till Miljöbalken så medför det att en damm kan anses ha höga kulturmiljövärden men att detta inte kommer fram i själva prövningen enligt kulturmiljölagen. Detta trots att sistnämnda lag i praktiken innebär att det finns ett faktiskt alternativ till utrivning. Ser man till förutsättningarna i detta fall medför de enligt Hagfors kommun att eftersom tillstånd gavs för att riva delar av dammen så kommer resterande delar av anläggningen finnas kvar som en fornlämning. Det som dock Mark- och miljödomstolen aldrig prövade var om inte även vattenmagasinet kan vara en del av ett fornminne. Dammen har ursprungligen anlagts för att ge vattenkraft till hyttdriften vid Ullshyttan. I området finns en delvis bevarad masugnspipa och järnhanteringen går 300 år tillbaka i tiden, men dammen vid Lilla Ullen har inte längre någon betydelse kopplat till järnhanteringen. Ur den synvinkeln är dammen, anläggningen, vattenmagasinet och den sjö som skapats ett fornminne, och domstolen borde därför ha prövat om annan lagstiftning kan få betydelse för prövningen i sak.

Sammantagen bedömning

Väger man ihop vad som angetts ovan så anser Hagfors kommun att dagens regler

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

borde kunna tolkas till viss del annorlunda och på så sätt skulle man kunna adressera de frågeställningar som har angetts ovan. Ser man till kommentaren till 11 kap. 19 § MB så anges endast att vad som gäller vid en utrivning är att domstolen ska beakta mål- och hänsynsreglerna i MB samt att skyddsvillkor och återställningsåtgärder kan komma ifråga.

Exakt vad detta medför i praktiken anges inte och det är i grunden inte tydligt hur lagstiftaren har avsett att det ska tolkas men viss ledning borde kunna dras från kommentaren till NVL (Strömberg, Vattenlagen med kommentar, sid. 260) som anger att vid prövningen av en talan om utrivning så ska domstolen inrikta sig på frågor om sättet och ordningen för utrivningen för att skador och olägenheter ska förhindras eller minskas. Vilka intressen som detta träffar är enligt Hagfors kommun inte klarlagt. Det går att tolka men praxis har hittills inte medfört att man kan säga att exempelvis en kommuns intressen inte påverkas på sätt som kommunen påstår i detta fall.

Om man har vad som nu angetts som utgångspunkter för bedömningen i sak samt adderar de brister som Hagfors kommun anser föreligger kring hur frågeställningarna i ärendet ska hanteras så menar kommunen att det nu aktuella ärendet utgör ett tydligt exempel på problematiken som finns vid dammutrivningar. Hagfors kommun anser att Mark- och miljödomstolen, och senare Mark- och miljööverdomstolen, inte i tillräcklig grad har beaktat de övergripande konsekvenser som utrivning av dammar innebär lokalt och regionalt.

Utrivningen leder till omfattande negativ påverkan på intressen som inte berörs eller kommer till tals i det aktuella målet. Och inte heller hur frågan om kulturmiljön påverkas har vägts in på ett korrekt sätt. Domstolen har inskränkt sin prövning till att enbart omfatta hur en utrivning av dammar ska genomföras och att bedömningen av detta görs utifrån ett mycket lokalt perspektiv. Men i och med att inte bedömningen sker på en mera övergripande nivå, vilket alltså kommunen anser borde vara möjligt enligt gällande rätt, så uppstår en brist i Mark- och miljödomstolens dom eftersom domstolen inte på ett tillräckligt väl sätt men också att bedöma effekter och risker till följd av åtgärderna. Att ensidigt se till konsekvenserna av åtgärder i enskilda dammar utan att ta hänsyn till åtgärdernas samlade påverkan på hela vattensystem kan få ödesdiga konsekvenser för människor, fastigheter, samhällsnyttiga funktioner och även säkerheten för människor och samhällen i tidigare reglerade vattensystem.

För det som rent faktiskt sker är att det finns bevis för en negativ påverkan på allmänna och enskilda intressen vilket i en normal prövning enligt Miljöbalkens regler alltid medför konsekvenser i form av villkor eller andra åtaganden. Eller att en talan kan komma att avslås eftersom påverkan bedöms för stor. Inom all övrig utveckling inom miljörättens område så går man mer och mer emot att en

Telefon
0563-185 00

Besöksadress
Dalavägen 10

Postadress
683 80 Hagfors

E-post
kommun@hagfors.se

Org.nr
212000-1884

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

prövning ska omfatta all form av påverkan och att det inte är möjligt för en sökande att begränsa påverkanskretsen till området just vid aktuell anläggning.

Men av någon anledning, som i grunden är ytterst oklar då det inte anges något om detta i förarbeten eller kommentar till lagrummet, så väljer domstolarna alltid idag att vid utrivningar av en damm ha ett extremt lokalt perspektiv. Hur detta går att motivera med tanke på bl.a. reglerna i 2 kap. Miljöbalken är för Hagfors kommun svårt att få ihop, det finns ingen egentlig grund för denna rättsutveckling. Enda skälet till det hela är att vid just utrivningar så lever det äldre synsättet inom vattenrätten kvar, där man tidigare enbart såg till prövningen på aktuell plats och inte i ett större perspektiv, och detta kan då förklaras med att utrivningar historiskt har varit relativt få till antalet. Men när nu alla andra prövningar av vattenverksamheter går åt motsatt håll där en prövning inte går att hålla på lokalnivå utan att man måste se påverkan i ett större perspektiv så verkar det synnerligen svårsmält varför inte detta även ska gälla utrivningar.

Och detta menar kommunen är kärnan i aktuell fråga, att praxis vid utrivningar har en felaktig utgångspunkt i bedömningen som måste kunna adresseras på ett klart bättre sätt än vad som sker idag. Och ett klagande kring aktuella fråga har en enormt stor betydelse för ett stort antal anläggningar, kommuner och överlag hela landet. Därmed finns ett synnerligen stort behov av ett prövningstillstånd och ett avgörande i sakfrågan.

Bevisning

Ingen bevisning åberopas i målet.

Fullmakt

Fullmakt bifogas med denna skrift.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens ordförandes tjänsteskrivelse 2022-12-12.

Beslut

Kommunledningsutskottet godkänner ovanstående skrivning och översänder beslutet till Högsta domstolen.

Beslutet skickas till:

Högsta domstolen hogsta.domstolen.enhet2@dom.se

Jens Fischer jens.fischer@hagfors.se

Boo Westlund boo.westlund@hagfors.se

Ingela Axelsson ingela.axelsson@hagfors.se

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

Dnr KS/2020:356

§ 104 - Svar på återremiss - Svar på Medborgarförslag om tillgänglighetsanpassning Värmullsåsens topp

2020-09-14 § 128, fattade kommunstyrelsen beslut att återremittera förslag till svar på medborgarförslag om tillgänglighetsanpassning till Värmullsåsens topp. Ambitionen med återremissen var att utreda om det fanns förutsättningar att bifalla förslaget.

Samhällsbyggnadsavdelningen har därför sett över frågan på nytt. Det har konstaterats tidigare att Hagfors Kommun saknar erforderliga marktillgångar för en del av de åtgärder som krävs samt att de åtgärder som erfordras tenderar bli kostsamma. Sedan ärendet återremitterades har dessutom beslut fattats hos Länsstyrelsen om att inrätta skyddsobjekt i anslutning till utsiktstornet, skyddsobjektet korsar Hagfors Kommuns mark och berör delar av leden fram till utsiktstornet. De åtgärder som skulle behöva vidtas för att leden fram till utsiktstornet ska vara tillgänglig bedöms inte vara lämpliga att genomföra med de avtal och regler som gäller för skyddsobjektet.

Det kan också konstateras att en anpassning av området i nära anslutning till tornet för att möjliggöra en fullgod vy från ett sittande lägre läge kommer innebära stora ingrepp i naturmiljön, vilket får negativa konsekvenser för upplevelsen totalt även om utsikten förbättras från en lägre nivå. Samhällsbyggnadsavdelningen gör regelbundna siktröjningar i området för att bibehålla en god utsikt från utsiktstornet, vissa kompletteringar har gjorts för att förbättra sikten från en lägre nivå. Avdelningen avser fortsätta med regelbunden siktröjning. Det finns också möjlighet för de som går att promenera förbi tornet och ta sig vidare ut på den före detta skidbackens topp, fortsättningsvis kallad "toppen". Det går inte någon formell led ut till toppen idag men där finns en stig, vilken också kan markeras upp om så behövs. Samhällsbyggnad har kontrollerat området och det finns möjlighet att placera ut ytterligare bänkar i det området om så önskas. Från toppen erhålls också god sikt över Hagfors och samhällsbyggnadsavdelningen har en siktröjning av området planerad. En översyn kommer att göras för att se på om det går att förbättra sikten från toppen ytterligare.

Vidare har avdelningen kontrollerat alternativa tillfarter till toppen och anslutningen via utsiktstornet bedöms vara den promenadstig som lämpar sig bäst för hänvisning då vägen från Åråsgården inte bedöms vara tillgänglig eller farbar.

Telefon
0563-185 00

Besöksadress
Dalavägen 10

Postadress
683 80 Hagfors

E-post
kommun@hagfors.se

Org.nr
212000-1884

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

Inom Hagfors Kommun finns många vackra naturområden, en del är mer tillgängliga än andra, en tillgänglighetsanpassning har genomförts på delar av lederna inom Mana naturreservat. Även om det inte finns någon tillgänglighetsanpassad utsiktsplats i Hagfors så finns annan anpassad naturmiljö. Sammantaget är avdelningens bedömning att det inte är lämpligt att gå vidare med förslaget.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens ordförandes tjänsteskrivelse 2022-12-06

Kommunstyrelsens protokoll 2020-09-14, § 128

Medborgarförslag 2020-08-03

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner samhällsbyggnadsavdelningens redovisning och beslutar att avslå förslaget.

Beslutet skickas till:

Förslagsställaren

Samhällsbyggnadschef Louise Sjöholm

Bitr. Samhällsbyggnadschef Emil Florell

Miljö och naturvårdshandläggare Liisa Larsson

Driftledare Malin Skoog

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

Dnr KS/2020:443

§ 105 - Svar på återremiss - Svar på Medborgarförslag - önskemål om offentlig toalett vid busstationen, Hagfors

2022-05-16 § 99 beslutade kommunstyrelsen att återremittera ärende Svar på medborgarförslag om offentlig toalett vid busstationen, Hagfors och gav samhällsbyggnadsavdelningen i uppdrag att komplettera utredningen med kostnad för att nyinstallera toalett utan återbruk i f.d. taxilokalen.

Samhällsbyggnadsavdelningen har utrett möjligheterna tillsammans med Hagforshem som äger angränsande restaurangbyggnad och kan konstatera att en offentlig toalett kan angöras antingen i f.d. Taxilokalen alternativt som en egen byggnad.

En offentlig toalett ska enligt gällande normer vara tillgänglighetsanpassad och säker för samtliga medborgare oavsett funktionsvariation. Det innebär att standarden för en offentlig WC oavsett om den är fristående eller kan angöras inom befintlig lokal behöver vara anpassad enligt de normer som gäller för offentlig RWC. Vidare bör WC-stol, tvättställ och övriga faciliteter utföras i rostfritt samt vara förankrade på ett säkert sätt för att undvika skadegörelse. Toalettpappershållare är normalt dold eller inbyggd.

En separat toalettbyggnad skulle kunna placeras i anslutning till området mellan pendlarparkeringen och busshållplatserna. Kostnaderna för att nyanlägga en separat toalettbyggnad bedöms uppgå till ca 1-1,2 miljoner kronor inklusive anslutningsavgifter för vatten och avlopp. Som alternativ till en nyproducerad toalett har avdelningen undersökt om det är möjligt att flytta den toalett som finns i anslutning till f.d. Södra skolan till det utpekade området vid bussterminalen. En flytt av befintlig offentlig toalett bedöms uppgå till 500 000 kronor inklusive anslutning för VA. Då området är detaljplanelagt och beläget inom kommunalt VA-område får mulltoa eller andra enskilda alternativ inte tillämpas som permanent lösning.

Som alternativ till en fristående toalett kan befintlig lokal, "f.d. taxi", byggas om och anpassas. Lokalen är dock uthyrd till extern hyresgäst i nuläget. Kostnaderna för anpassning och ombyggnation av befintlig lokal för att möjliggöra en toalett enligt gällande normer och standard bedöms uppgå till ca 600 000 kronor, en förutsättning är dock att de rostfria inventarier som finns på befintlig toalett kan återanvändas. I det fall man vill behålla den befintliga toaletten och anlägga en ny i den lokal som finns tillgänglig föreslår samhällsbyggnadsavdelningen att man

Telefon
0563-185 00

Besöksadress
Dalavägen 10

Postadress
683 80 Hagfors

E-post
kommun@hagfors.se

Org.nr
212000-1884

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

upphandlar en rostfri toalettmodul som installeras i utrymmet. En sådan toalettmodul består av rostfria väggar och faciliteter och uppfyller de normer som ställs. Kostnaden för en rostfri toalettmodul inklusive erforderligt montage, golvarbeten och installationer uppgår till ca 900 000 kronor. För att undvika framtida problem med avloppsstopp behöver även byggnadens avloppssystem ses över och en fettavskiljare behöver installeras om delar av lokalen skall användas som toalett då det är återkommande problem med fett från restauranglokalen. Kostnaden för översyn och erforderliga åtgärder som krävs för att hantera fett från restauranglokalen har inte beaktats i beräkningen för ombyggnation då det avser åtgärder som fastighetsägaren behöver vidta oavsett om ombyggnation sker eller ej och inte kan anses vara en kostnad som ska belasta ett eventuellt ombyggnadsprojekt.

Observera att samtliga kostnader för investering och ombyggnation är uppskattade kostnader, någon projektering har ej genomförts för något av alternativen.

Årlig drift för en fristående toalett bedöms uppgå till ca 20 000 kronor per år exklusive hänsyn till eventuell skadegörelse baserat på kostnaderna för drift av befintlig toalett i centrum. Årlig driftkostnad för lokal inom Hagforshems byggnad är beräknad till 40 000 kronor per år, i det ingår hyra, el och städning. Observera att ingen av årskostnaderna tar hänsyn till kapitalkostnader och investering.

Samhällsbyggnadsavdelningen har bedömt att det mest ekonomiska alternativet är att flytta befintlig toalett. I det fall det finns önskemål om att behålla den befintliga toaletten i sitt nuvarande läge rekommenderar samhällsbyggnadsavdelningen att en ny toalett angörs i befintlig lokal genom installation av rostfri toalettmodul.

Handlingar i ärendet

Medborgarförslag 2020-09-09

Tjänsteskrivelse 2022-04-26

KLU protokoll 2022-05-03, § 38

KS protokoll 2022-05-16, § 99

Kommunstyrelsens ordförandes tjänsteskrivelse 2022-12-08

Förslag på sammanträdet

Kommunfullmäktige bifaller förslaget och ger Hagforshem AB i uppdrag att anpassa den före detta taxilokalen till offentlig toalett.

Kommunfullmäktige förordar att beslutet verkställs genom installation av rostfri toalettmodul.

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

Vidare föreslås att samhällsbyggnadsavdelningen får i uppdrag att avveckla den befintliga toaletten när den nya toaletten är färdigställd.

Förslag till beslut

Kommunledningsutskottet beslutar att föreslå kommunfullmäktige att bifalla förslaget och att ge samhällsbyggnadsavdelningen i uppdrag att flytta befintlig toalettbyggnad till lämplig plats vid busstationen.

Alternativ

Kommunledningsutskottet beslutar att föreslå kommunfullmäktige att bifalla förslaget och att ge Hagforshem AB i uppdrag att anpassa den före detta taxilokalen till offentlig toalett. Kommunledningsutskottet förordar att beslutet verkställs genom installation av rostfri toalettmodul och att den befintliga toaletten behålls.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige bifaller förslaget och ger Hagforshem AB i uppdrag att anpassa den före detta taxilokalen till offentlig toalett.

Kommunfullmäktige förordar att beslutet verkställs genom installation av rostfri toalettmodul.

Vidare föreslås att samhällsbyggnadsavdelningen får i uppdrag att avveckla den befintliga toaletten när den nya toaletten är färdigställd.

Beslutet skickas till:

Samhällsbyggnadschef Louise Sjöholm

Biträdande samhällsbyggnadschef Emil Florell

Driftledare Johannes Ainegren

Fastighetschef Conny Meijer

Byggprojektledare Joacim Rönning

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

Dnr KS/2022:20

§ 106 - Anmälningssärenden kommunledningsutskottet 2022-12-13

KS2022:6200,KS/2014:292,Hagfors atletklubb, Intresseförfrågan hyra/köp av gamla varmbadhuset, Lärlingen 1

KS2022:6199,KS/2018:292,Marjon AB, Hävningsavtal - Köpeavtal del av Hagfors 2:166 - Hagfors 2:201

KS2022:6275,KS/2020:159,Brixly AB, Råda Skola - Ang. Indexerad betalningsplan

KS2022:6385,KS/2020:159,Brixly AB, Råda Skola - Indexerad betalningsplan

KS2022:6310,KS/2020:335,HD Ö 7240-22 Aktbil 16 - Förlängt anstånd till 2022-12-15

KS2022:6117,KS/2020:335,Högsta domstolen, HD Ö 7240-22 Aktbil 9 - Beviljat anstånd till 2022-11-30

KS2022:6283,KS/2020:335,Högsta domstolen, Mål Ö 7240-22, begäran om längre svarstid, dammar Västra Görsjön och Östra Görsjön

KS2022:6118,KS/2020:351,Högsta domstolen, HD Ö 7081-22 Aktbil 4 - Anstånd att svara senast 2022-12-02

KS2022:6284,KS/2020:351,Högsta domstolen, HD Ö 7081-22 Aktbil 6 - Beviljat anstånd till 2022-12-15, damm Lilla Ullen

KS2022:6282,KS/2020:351,Högsta domstolen, Mål Ö 7081-22, begäran om längre svarstid, damm Lilla Ullen

KS2022:6384,KS/2021:205,Länsstyrelsen, Presentation från miljöstrategiska mötet

KS2022:6111,KS/2021:453,Arbetsmiljöverket, Beslut om avslutat ärende 2021-10-29

KS2022:6126,KS/2021:654,Förvaltningsrätten Karlstad, Karlstad FR 819-22 Aktbil 8 - begäran om komplettering

KS2022:6249,KS/2022:11,Parkeringssystem Sverige AB, Avtal om system att hantera betalning och bokning för ca 12 ställplatser

KS2022:6227,KS/2022:11,Sitevision, Avtal Sitevision Cloud

KS2022:6127,KS/2022:17,Transportstyrelsen, Anmälan om förändring -

Reviderat samarbetsavtal mellan ATCC Stockholm – ATS Hagfors 2022-11-03

KS2022:6311,KS/2022:17,Transportstyrelsen, Anmälan om förändring - Ändring av operativa förfaranden vid ATS Hagfors vers

KS2022:6210,KS/2022:17,Transportstyrelsen, Besked TSL 2022-8006

Ändringsanmälan LoA ATS Hagfors - ATCC Stockholm

KS2022:6312,KS/2022:17,Transportstyrelsen, Besked TSL 2022-8189_2022 11 30

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

KS2022:6313,KS/2022:17,Transportstyrelsen, Genomförd förändring gällande ändringsanmälan TSL 2022-8189

KS2022:6122,KS/2022:17,ATCC Stockholm, LoA ESOS-ESOH 03 - Samarbetsavtal ATCC ESOS och ATS ESOH

KS2022:6121,KS/2022:17,ATCC Stockholm, LoA ESOS-ESOH bilaga 07

KS2022:6110,KS/2022:17,ESSP-SAS, RE EWA re-signature Draft delivery

KS2022:6133,KS/2022:17,ESSP-SAS, RE_ EWA re-signature_ Draft delivery

KS2022:6224,KS/2022:180,Länsstyrelsen Värmland, Beslut återetablera samverkansgrupp krigsorganisering

KS2022:6051,KS/2022:217,Högsta domstolen, HD Ö 7240-22 Aktbil 9 - Högsta domstolen beviljar begärt anstånd till och med den 30 november 2022.

KS2022:6323,KS/2022:218,Vänersborgs Tingsrätt, Aktbilaga 36

KS2022:6276,KS/2022:298,Brixly AB, Prästkragen - Ang. Indexerad betalningsplan

KS2022:6226,KS/2022:3,Personuppgift Ang. dränering Norra Stenbäcken 2, Råda

KS2022:6196,KS/2022:3, Personuppgift, Ang. sandning och hundlatriner i Ekshärad

KS2022:6228,KS/2022:3,L Personuppgift, Ang. Träd i Österrike, Gustavsfors

KS2022:6386,KS/2022:3, Personuppgift, Ang. Vintersandlåda Sundsjön

KS2022:6203,KS/2022:3,Miljö- och byggnämnden, Avgift uppföljande kontroll - Bellmansgården, Ekshärad

KS2022:6278,KS/2022:3,Länsstyrelsen, Energibalans-2017_Sankey_Varmland

KS2022:6225,KS/2022:3,Djurens rätt, Enkät svar Djurens Rätt Kommunranking 2023

KS2022:6022,KS/2022:3,Försvarsmakten, FM2022-15610 - Information om installation av solcellspaneler inom riksintressen för totalförsvarets militära del

KS2022:6277,KS/2022:3,Länsstyrelsen, Kommunal och regional energistatistik- erbjudande om aktuellt kommunalt Sankey-diagram för er kommun

KS2022:6197,KS/2022:3,Miljö- och byggnämnden, Kontrollplan parkering Hagfors 2:161

KS2022:6204,KS/2022:3,Miljö- och byggnämnden, Kontrollrapport livsmedel - Storköket Bellmansgården, Ekshärad

KS2022:6325,KS/2022:3, Personuppgift, NATO, Politiker, Medier!

KS2022:6112,KS/2022:3,Skogsstyrelsen, Naturvårdsavtal undertecknat_SK 243-2022_13 - Sandödlor Brattforsheden

KS2022:6307,KS/2022:3,Länsstyrelsen Värmland, nfs-2022-6 (1)

KS2022:6381,KS/2022:3,Länsstyrelsen, Planrutiner 2023

KS2022:6193,KS/2022:34,Värmlands läns Kalkningsförbund, Presidieprotokoll 221108

KS2022:6241,KS/2022:479,Vänersborg tingsrätt, Aktbilaga 26

KS2022:6324,KS/2022:479,Vänersborgs Tingsrätt, Aktbilaga 29-31

Telefon
0563-185 00

Besöksadress
Dalavägen 10

Postadress
683 80 Hagfors

E-post
kommun@hagfors.se

Org.nr
212000-1884

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

KS2022:6202,KS/2022:479,Vänersborgs tingsrätt, Aktbilagor 21-25
KS2022:6125,KS/2022:529,Socialdemokraterna, Motion - Önskemål om bättre insyn i olika ärenden för kommunfullmäktiges ledamöter genom tillgång till fler handlingar
KS2022:6271,KS/2022:536,Ahlstedt & Ahlstedt AB, Rapport Kyrkhedens skola, lokalutredning
KS2022:6383,KS/2022:89,Munkfors kommun, KS_2022_40-KF beslut betydande miljöpåverkan avfallsplan
KS2022:6382,KS/2022:91,Munkfors kommun, KS_2022_40-KF beslut Renhållningsordning och avfallsplan

Handlingar i ärendet

Handläggarens tjänsteskrivelse 2022-12-06.

Beslut

Kommunledningsutskottet godkänner redovisningen.

Protokoll

2022-12-13

Kommunledningsutskottet

Dnr

§ 107 - Information

Samhällsbyggnadschef Louise Sjöholm gick igenom ”Utredning Kyrkhedens skola”.

Utvecklingschef Lars Sätterberg informerade om att diskussioner förs med föreningarna i kommunen p.g.a. osäkerheten när det gäller de höga elkostnaderna som förväntas i vinter. Utvecklingsenheten återkommer i början av året med ett förslag till hur kommunen ska kunna hjälpa de föreningar som kommer att ha högst elkostnader i vinter.

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN: Jens Fischer
IDENTIFIKATIONSTYP: SMS (+46703207395)
IDENTIFIKATIONS-ID: 72fb2dbaa5fd4817b3c505dbe76c0065
DATUM & TID: 2022-12-14 08:37:42 +01:00

NAMN: Tomas Pettersson
IDENTIFIKATIONSTYP: SMS (+46768430430)
IDENTIFIKATIONS-ID: 480039d6245047fea5d8ba7680f44247
DATUM & TID: 2022-12-14 11:21:59 +01:00

NAMN: Ingela Axelsson
IDENTIFIKATIONSTYP: SMS (+46706360662)
IDENTIFIKATIONS-ID: fbce7ea2f6324f888f8c79e97eab4558
DATUM & TID: 2022-12-14 11:28:10 +01:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2022-12-14 11:28:17 +01:00
Ref: 57723SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)